

XI. 1 $\frac{1}{2}$ Q.

(cat. 4, 22-33^b)

15
7

HISTORIAM
DISPUTATIONIS LIPSIENSIS

A. MDCLXIX. INSTITVTAE
ALIQVATENVS SVPPLET

ET AD

MEMORIAM
VIRI NOBILISSIMI
DOMINI
IOHANNIS GRAFII

MERCATORIS LIPSIENSIS
SOLERTISSIMI

FVTVRO SATVRNI D. IV. APRIL. HOR. IX.

DVABVS ORATIONIBVS

IN

AVDITORIO PHILOSOPHICO

SOLEMNITER RECOLENDAM

HVMANISSIME INVITAT

IOANNES ERHARDVS KAPPIVS

ORD. PHILOS. H. T. DECANVS.

15

17

2,22

HISTORIA
DISTRIBUTIONIS LITENSIS
A. C. 15. ME. INSTITUTAE
ALTERNATIVUS SUPPLET
MEMORIA
VIRI NOBILISSIMI
DOMINI
IOHANNIS GRAFII
MERCATORIS LITENSIS
SOCIETATIS
MARTINO SAEVINO D. N. EPISCOPO FOR. IX
DIAVS ORATIONIBVS
IN
AUDITORIO PHILOSOPHICO
SOLENNITER ET GRANDAE
REVERENTIAE HABITAE
IOHANNES ERHARDVS WAPPIVS
ORD. THEOL. M. A. DOCTOR

Stamus ergo promissis nuperrime factis, a) et, dum binas orationes, quibus memoria IOHANNIS GRAFII, Lipsiensis, hoc anno reformationis Lipsiensis Iubilaeo secundo, recolitur, hac scriptione indicimus: symbolam aliquam historiae instaurationis sacrorum illustrandae conferre aggre- dimur. Neque vero in praesenti celebrem illam disputationem, A. MDIOXIX. inter *Ioannem Eccium*, Procancellarium Ingolstadiensem, et *Andream Carlostadium*, *Martinum- que Lutherum*, Professores Vittebergenses, hic institutam, sicco plane pede transire possumus. Optavit olim Vir Perillustris, VI- TVS LVDOVICVS a SECKENDORF, b) vt Acta hu- ius Disputationis singulari libro describerentur. Huic voto, no- stra opinione, nemo melius satisfecit eminente Ecclesiae nostrae Theologo, VALENTINO ERNESTO LOESCHERO, de hi- storia Reformationis immortaliter quoque promerito, T. III. Do- cumentorum Reformationis a pag. 203-820, post cuius vberissimam messem spicilegium hic instituemus. Communicamus primo Fa- cultatis Theologicae Lipsiensis testimonium *Ioanni Eccio*, die vi- gesimo quinto, c) mensis Iulii A. MDIOXIX. datum, in quo eum egre- gium, clarissimum virum, intrepidum, strenuum pugilem, in omnem partem armatum, mira memoriae retinentia insignem, eius exi- miam scripturarum peritiam et virilem modestiam laudat; *Caro- lostadium* tamen et *Lutherum* egregios et eximios viros, *Luthe- rum* etiam *Reuerendum patrem* vocat. Hoc magnificum Facul- tatis Theologicae testimonium *Ioannis Vdalrichi Schulherr* vel *Schulherr de Buoch*, Monachi Benedictini in Monasterio Diui Emmerami Ratisbonensi, et *Ioanni Eccio* a *Ioanne Fabro*, Vicario

* 2

Gene-

- a) In Programmate, nuperae renunciationi Magistrorum a nobis praemisso: *dre- ligionis ante ducentos annos in Saxonia et Misnia statu* p. XIII.
 b) In *Histor. Lutheranismi* L. I. p. 73.
 c) In *SECKENDORFII Histor. Lutheranismi* Lib. I. p. 76. hoc testimonium d. 5. Iulii datum esse affirmatur, sed errore operarum illud factum fuisse arbitror. Disputatio enim non nisi d. XVI. Iulii finita fuit.

Generali Constantiensi, ad colloquium Lipsiense, dati comitis, verissimae de Lipsica disputatione Epistolae Exegeticae aduersus fratris, Matthaei Hiscoldi, Epistolam A. MDCCXIX. 4to publicatae adiectum est, ex qua illud reperemus :

Theologicae facultatis felicis Lipsensis studii Epistola, Magno Germaniae theologo, Ioanni Eckio, pro testimonio disputationis data.

Vniuersis et singulis sanctae matris ecclesiae filiis, quorumcumque statuum, dignitatum et preeminentiarum titulis effulgeant, presentes nostras parentes literas visuris, lectoris seu auditoris, Nos Mattheus Heinigk, Haynensis, Artium et sacrae Theologiae Professor, Collegii maioris studii Lipsensis, Merseburgensis diocesis, collegiatus, vicedecanus, ceterique magistri et professores facultatis theologiae dicti studii Lipsensis salutem in domino ac firmam plenamque noticiam omnium et singulorum infra scriptorum. Cum naturalis equitatis hortatu et diuinae legis preceptione quique hominum fidos sese veritati testes exhibere suadeantur et iubeantur, multoque propensores in hoc munere diuinorum eloquiorum disquisitores, et omni cura questus et cognite veritatis declamatores esse debeant, vt hanc sincero testimonio, nullis corrupti odiis, nullis adducti fauoribus, nullo denique reprebensibili conatu prefracti, edisserant. Haec ob rem omnibus a nobis visis, auditis et cognitis, attestamus, in ardue disputationis serie, egregium, clarissimum d) virum dominum Ioannem Eckium, Artium Decretorum et Theologiae doctorem, Canonicum Aichstetensem ac procancellarium Ingolstattensem etc. contra egregios et eximios viros et dominos, Andream Bodenstein Carolostadium, et reuerendum patrem, Martinum Luther, Augustinianum, sacrae theologiae Wittenbergensis studii professores, in nostra Lipsensi Academia susceptae, pro veritatis orthodoxae fidei, secundum prestitutas vtrique ex constituto conclusiones, tuitione, statuto tempore intrepidum se obtulisse, intraque Lipsica menia vigesimo secundo Iunii adfuisse, et eiusdem

Mensis

d) Anonymus Ingolstadiensis addit et doctissimum.

Mensis vigesimo septimo die in arenam, leto animo et hilari vultu descendisse, in capacissima ducalis arcis aula, ad hoc egregie instructa, strenuum pugilem in omnem partem armatum gessisse, mira memorie retinentia insignem, multa aduerse partis obiecta eodem, quo edebantur, ordine recensuisse, nodosque retexuisse, suas vero sententias eximia scripturarum peritia fretum confirmasse, non leuibus sophistarum tendiculis nixum, aut vanis verborum fumis instructum egisse, disputandi denique legem per illustrissimi principis nostri et domini domini Georgii, Saxonie ducis, presidis provincie Thuringie et Marchionis Misnie etc. Consiliarios et vniuersitatis nostre maiores, prescriptam secutum, virili modestia in omni actu apparuisse, ad omnia verborum vota morigerum. hec, ut premisimus, testamur. In cuius rei fidem et e) testimonium preesentes nostras patentes literas sigillo facultatis nostre theologicæ iussimus et fecimus appensione communiri. Date Lipskæ vigesimo quinto die mensis Iulii Anno millesimo quingentesimo decimo nono.

Obseruauit etiam Vir Venerandus, ELIAS FRICKIUS, in Germanica Seckendorffianæ Lutheranismi Historiæ conuersione p. 212. hoc testimonium Petri Mosellani et Iohannis Langii Orationibus, occasione disputationis Lipsiensis, hic loci habitus, vna cum binis Erasmi Rotterodami ad Mosellanum et Lutherum Epistolis, Augustæ Vindelicorum hoc anno 1619. excusis additum fuisse. Obseruamus vero etiam nos, hoc Facultatis Theologicæ testimonium ab Anonymo quodam Romano-Catholico, et quidem æqualis æui historico, Annalibus Reformationis, vsque ad annum 1619. perscriptis, fuisse illatum. Vocatur hic Anonymus ab ERNESTO SALOMONE CYPRIANO in Historia Confess. Augustanæ passim Anonymus Ingolstadianus, cuius Annales sub hoc titulo prodierunt: *Historica Relatio de Ortu et Progressu Hæresium in Germania, præsertim vero Augustæ Vindelicorum, ex antiquis Annalibus MSS. cuiusdam Contemporanei fideliter descripta, et nunc publici iuris facta Anno 1654.* Cum

Facul-

* 3

e) Idem habet et euidens.

Facultate Superiorum. Ingolstadii typis Georgii Haenlin Anno MDCLIV. 4. P. 2. habetur hoc testimonium Facultatis Theologicae Lipsiensis, cui haec ibidem ab Anonymo fuerunt praemissa: „D. „Ioannes Ekg, Theologus, Rector Vniuersitatis Ingolstadiensis, „Lipsiae cum Luthero publice disputauit coram Notariis et testi- „bus Ducis Georgii Saxoniae Consiliariis, atque tota Vniuersitate, „de potestate clauium ac aliorum plurimorum errorum. Fuitque „ab Egkio Wiclephista et Huffita nominatus. Disputatione fini- „ta, disputata ac narrata omnia sigillo Principis Georgii munita „fuerunt, et ad Gymnasium Parisiense missa pro sententia ferenda. „Parisienses autem, post maturam examinationem, dederunt senten- „tiam contra Lutherum, tamquam haeticum, et quod Egkius „optime de fide Christiana sensisset. „ Nolumus hanc relationem sub incudem examinis reuocare, sed illud animaduertimus, Gymnasia Parisiensis sententiam de disputatione Lipsiensi, si eam tulit, de quo quidem valde dubitamus, certe non extare typis exscriptam. Hoc autem manifestum est, Facultatem Theologicam Parisiensem de doctrina Lutheri generatim, non autem speciatim de disputatione Lipsiensi pronuntiasse, et CAROLVM DV PLES- SIS D'ARGENTRE, Doctorem Sorbonicum, et Episcopum Tutelensem T. I. f) Collectionis Iudiciorum de nouis erroribus p. 365-74. *determinationem Theologicae Facultatis Parisiensis super doctrina Lutherana*, post antiquas editiones, separatim excusas, g) indidisse d. XV. April. A. MDCXXXI. subscriptam. Idem Doctor Sorbonicus refert T. II. p. 1. *Fridericum*, Saxonum Ducem, A. MDCXXX. ad Vniuersitatem Parisiensem scripsisse, eamque consuluisse, vtrum approbandas, an reprobandas Lutheri conclusiones censeret. Has *Friderici* litteras *Natalem Bedam*, Facultatis Theologicae Syndicum, d. II. Maii ad Vniuersitatem et Facultatem Theologicam detulisse, cuius determinatio ex autographo *Bedae* Syndici p. 2. T. II. huius Collectionis denuo exhibetur.

f) Prodiit Lutetiae Parisiorum A. MDCXXXVIII. fol.

g) Recenset eas I. A. FABRICIUS in Centifolio Lutherano P. II. p. 724.

tur. Sed falsus sine dubio est Doctor Sorbonicus, dum Ducem Saxoniae, qui Vniuersitatem Parisiensem tunc consuluit, bis *Fridericum* vocat, qui sine controuersia Dux *Georgius* fuit. Hunc enim, non *Fridericum* Electorem, ad eam scripsisse, satis superque constat. IOANNES LAVNOIVS in libro de scholis celebrioribus p. 277. edit *Fabric.* mentionem etiam facit litterarum Ducis Saxoniae, sed idem tamen Ducem haud nominavit, hoc tamen retulit, has litteras d. II. Martii A. MDXXX. in congregatione Vniuersitatis primum propositas, sed decretum fuisse: *nullas litteras responsorias dari dicto Duci Saxoniae, aut cuius alteri, nisi prius habito super his consilio a quatuor Facultatibus.* T. I. collectionis Plessiacae p. 408. A. MDXXXIII. praeter *Philippi Melanchthonis* librum, qui inscribitur: *Aduersus famosum Parisiensem Theologastrorum decretum*, condemnatur eius Epistola de *Theologica disputatione Lipsica*, et reiicitur p. 410. quia manifeste Luthero suffragatur, et exempli loco haec Melanchthonis propositio adducitur: *in Martino longo iam usu familiariter mihi cognito sincerum et purum Christianum animum non possum non deamare.* Habetur etiam T. II. horum iudiciorum Conclusio Facultatis Theologicae Parisiensis d. VI. Octob. A. MDXXXIII. facta, qua libros, *Philippi Melanchthonis* nomine inscriptos, qui fidem concernunt, et expositionem sacrae Scripturae, perniciosos iudicat, et prorsus extirandos, seu igni addicendos, inter quos denuo eius *Epistola de disputatione Lipsica* nominatur, adeo ingrata illa Theologis Parisiensibus fuit. Plura huc facientia in Parisiensibus illis monumentis nunc haud occurrerunt, hoc tamen ex MSTO quodam nobis innotuit, Celsissimum Saxoniae Ducem, *Georgium* A. MDXXXI. Academiae Lipsiensi mandasse, vt copiam disputationis Lipsiensis, per Notarium et testes auscultatae *D. Ioanni Eckio* transmitteret. Suscepit hanc operam *Franciscus Richter*, Haenichensis, tunc temporis Vniuersitatis Lipsiensis Notarius publicus, disputationem totam transcripsit, et *Hieronymo Walthero*, cui haec res a Principe demandata fuerat, tradidit, a *Ioanne Eckio*, ex voluntate Ducis, reddendam, sed certe nun-

nunquam restitutam. Hic *Hieronimus Waltherus* magna Ducis Georgii gratia floruit, at Euangelicis inuisus fuit, a *Petro Gengenbachio* Iudas proditor vocatus. h) Eidem quoque *Walthero A. MDCCCXXXIII.* sermones *Ioannis Koesii*, Licentiati, subita morte inter concionandum correpti, iussu Ducis *Georgii*, ab Academia fuerunt traditi, Officialis *Martisburgensis* inhibitione, ne quis se in bona Licentiati *Koesii*, sine testamento vita functi, intromitteret, et de illis disponere praesumeret, sub excommunicationis et centum florinorum poenis, plane contenta. Dabimus plura alio tempore. Nunc alius cuius Lipsiensis et praeclare meriti, IOANNIS GRAFII, mercatoris quondam huius vrbs celeberrimi, munificentia est laudanda, utpote qui duo opima legauit stipendia, alterum quidem Theologiae, alterum vero Iurisprudentiae Cultori conferendum. Priore nunc fruitur Iuuenis Nobilissimus et Doctissimus CHRISTIANVS MICHAEL PECKIUS, Misenensis, SS. Theologiae Studiosus, qui orationem *de censu Iure Naturae licito* recitabit; posteriore autem Iuuenis Nobilissimus et Doctissimus, IOANNES CHRISTIANVS GOETZIVS, Lipsiensis, I.V.C. qui *de salute Reipublicae ex nexu diuersorum ordinum consequenda* perorabit. Ad has orationes vero audiendas RECTOREM ACADEMIAE MAGNIFICVM, ILLVSTRISSIMOS COMITES, VTRIVSQVE REIPVBLICAE PROCERES, et FLORENTISSIMOS ACADEMIAE CIVES, ea qua par est humanitate, inuitamus, non dubitantes, quin sua praesentia sint comprobaturi, quam sancta sit ipsis IOANNIS GRAFII memoria, tam munifici tamque rari exempli litterarum Patroni. P. P. Feria I. Pasch. A. R. G. MDCCCXXXIX.

h) In Spicilegio nostro Documentorum Reformationis P. IV. p. 592.

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIANA.

Yc 6769

ULB Halle 3
003 350 355

5b.

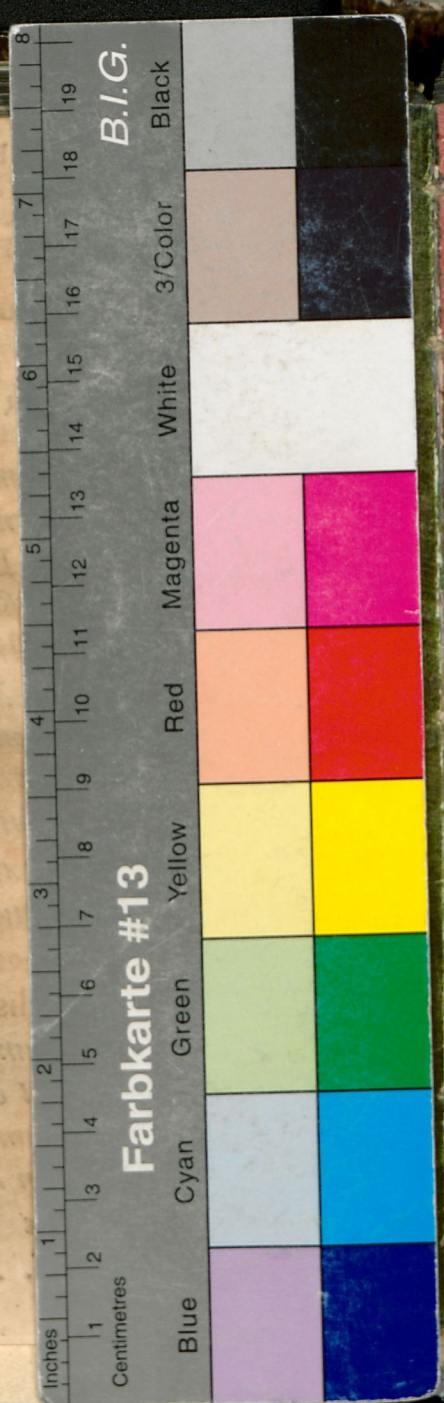
Rebr ✓ 9.1.01

N.C.

1077

15

HISTORIAM
DISPUTATIONIS LIPSIENSIS

A. MDCCXIX. INSTITVTAE
ALIQVATENSIS SVPPLET

ET AD

MEMORIAM
VIRI NOBILISSIMI
DOMINI
IOHANNIS GRAFII

MERCATORIS LIPSIENSIS
SOLERTISSIMI

FVTVRO SATVRNI D. IV. APRIL. HOR. IX.
DVABVS ORATIONIBVS

IN
AVDITORIO PHILOSOPHICO

SOLEMNITER RECOLENDAM

HVMANISSIME INVITAT

IOANNES ERHARDVS KAPPIVS

ORD. PHILOS. H. T. DECANVS.

15

17